לָבָרוּכֵי – ברכת לישב בסוכה, לְמַאן דְּאָמַר [רב] שדינו כיום שְׁבִיעִי
לַסּוּכָּה, בָּרוּכֵי נַמֵּי מְבָרְכִינַן לישב בסוכה ביום השמיני שהרי יתכן
שהוא יום שביעי החייב בסוכה, לְמַאן דְּאָמַר [רבי יוחנן] שְׁמִינִי לָזֶה
וְלָזֶה, אף שמספק חייב במצות סוכה וצריך לאכול בתוכה, בָּרוּכֵי
לֹא מְבָרְכִינַן ברכת הסוכה, כדי שלא לזלזל בשמיני עצרת שהוא
יום טוב, שיאמרו שכיון שחייב בסוכה שביעי הוא ואינו יום טוב
אלא חול, וברכות אינן מעכבות את המצוה.

אָמַר רַב יוֹסֵף, נָקוֹט דְּרַבִּי יוֹחָנָן בִּידָךְ שאין לברך בשמיני ספק
שביעי 'לישב בסוכה', משום דְּרַב הוּנָא בַּר בִּיזְנָא וְכָל גְּדוֹלֵי הַדּוֹר
אִיפַּלְגוּ [הזדמנו] בְּסוּכָּה בִּשְׁמִינִי סָפֵק שְׁבִיעִי, ואף שמֵיתַב חֲווּ יָתְבֵי
בסוכה, בָּרוּכֵי לֹא בָּרֵיכוּ. הרי שסברו כרבי יוחנן. שואלת הגמרא:
וְדִלְמָא סְבִירָא לְהוּ כְּמַאן דְּאָמַר (לעיל מה:) בֵּינוֹ שֶׁבֵּירַךְ על מצות
סוכה בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שׁוּב אֵינוֹ מְבָרֵךְ בשאר הימים, ולפיכך לא
בירכו על הסוכה, אבל לדעת החולקים וסוברים שמברכים על
מצות סוכה כל יום, עדיין יש להסתפק אם ביום השמיני מברך כמו
בשאר הימים או שמא אינו מברך. עונה רב יוסף: גְּמִירֵי – קיבלתי
מרבותי בנוגע למעשה זה, דְּמַאֲפֵּר אָתוּ – כל גדולי הדור שהזדמנו
לסוכה ההיא ביום שמיני ספק שביעי, שהו במקום מרעה בהמות
כל ימי החג ולא ישבו בסוכה, וכיון שלא ברכו על הסוכה אף ביום
הראשון, מוכח שהטעם שלא בירכו הוא משום שסוברים שאין
מברכין על הסוכה ביום זה.

אִיבָּא דְּאָמְרֵי, בָּרוּכֵי כּוּלֵּי עָלְמָא לֹא פְּלִיגִי דְּלֹא מְבָרְכִינַן – רב ורבי
יוחנן מסכימים שאין לברך ביום זה 'לישב בסוכה' כדי שלא לזלזל
בשמיני עצרת לעשותו חול, כִּי פְּלִיגִי לְמֵיתַב – בעצם חיוב ישיבה
בסוכה, לְמַאן דְּאָמַר [רב] שיום זה הוא (שבעה) [שְׁבִיעִי] לַסּוּכָּה,
מֵיתַב יָתְבִינַן כיון שיתכן שהוא חייב בסוכה, וּלְמַאן דְּאָמַר שְׁמִינִי
לָזֶה וְלָזֶה, מֵיתַב נַמֵּי לֹא יָתְבִינַן – אין צורך להחמיר לישב בו
בסוכה, שדינו כיום שמיני לכל הלכותיו. אָמַר רַב יוֹסֵף, נָקוֹט דְּרַבִּי
יוֹחָנָן בִּידָךְ וכפי האיבא דאמרי שסובר שאין צריך לשבת בסוכה
בשמיני ספק שביעי, משום דְּמָרָא דִּשְׁמַעְתָּא של בן מחלוקתו מַנִּי,
רַב יְהוּדָה בְּרֵיהּ דְּרַב שְׁמוּאֵל בַּר שִׁילַת, שכמבואר לעיל (מה:) הוא
בעל השמועה שאמר בשם רב שיום זה דינו כיום שביעי לענין
סוכה, וּבכל זאת רב יהודה בריה דרב שמואל עצמו לא נהג
כשמועתו, אלא בְּשִׁמִינִי סָפֵק שְׁבִיעִי לְבַר מִסּוּכָּה יָתֵיב – ישב מחוץ
לסוכה. פוסקת הגמרא: וְהִלְכְתָא מֵיתַב יָתְבִינַן בסוכה בָּרוּכֵי לֹא
מְבָרְכִינַן.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אוֹמְרִים זְמַן – ברכת 'שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן
הזה' בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי שֶׁל חַג הסוכות, וְאֵין אוֹמְרִים זְמַן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי
שֶׁל פֶּסַח. ששמיני עצרת הוא רגל בפני עצמו ואינו בכלל חג
הסוכות, מה שאין כן שביעי של פסח שהוא בכלל חג הפסח,
וברכת שהחיינו שבירך ביו"ט ראשון של פסח פוטרת את כל החג.
מבארת הגמרא: וְאָמַר רַבִּי לֵוִי בַּר חָמָא וְאִיתֵימָא רַבִּי חָמָא בַּר
חֲנִינָא, תַּדַּע ששמיני עצרת הוא רגל בפני עצמו וראוי הוא לברכת
זמן נפרדת, שֶׁהֲרֵי יום שמיני דינו חָלוּק משאר ימי חג הסוכות
בְּשִׁשָּׁה דְּבָרִים, בְּישיבה בסוּכָּה וְנטילת לוּלָב וְניסּוּךְ הַמַּיִם, ששלש
מצוות אלו נוהגות רק בשבעת ימי החג ולא ביום השמיני. וְאִפּוּכְלוּ
לְרַבִּי יְהוּדָה דְּאָמַר במשנה להלן (מח:) בְּלוּג הָיָה מְנַסֵּךְ כָּל שְׁמוֹנָה
ימים, ואין היום השמיני חלוק משאר הימים לענין מצות ניסוך
המים, מכל מקום הֲרֵי חָלוּק משאר הימים בִּשְׁנֵי דְּבָרִים,
בסוכה ונטילת לולב, שאינם נוהגים ביום השמיני.

מקשה הגמרא: אִי הָכִי שכיון שהוא חלוק לענין קיום מצוות החג,
צריך לברך בו שהחיינו בפני עצמו, שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח נַמֵּי יש לברך
בו שהחיינו, שֶׁהֲרֵי חָלוּק מתחילת חג הפסח בְּמצות אֲכִילַת מַצָּה,
דְּאָמַר מַר אכילת מצה בְּלֵילָה רִאשׁוֹנָה חוֹבָה, מִכָּאן וְאֵילָךְ אינה
חובה אלא רְשׁוּת שאם בא לאכול לחם חייב לאכול מצה ולא
חמץ. דוחה הגמרא: הָכִי הַשְׁתָּא, הָתָם – יום שביעי של פסח רק
מִלֵּילָה הראשון הוא חָלוּק, אבל מִיּוֹם הראשון אֵינוֹ חָלוּק, שאף
ביום הראשון אין חובת אכילת מצה, ואם כן אין זה נחשב שהיום
השביעי חלוק שאף היום הראשון שווה לו, הָכָא – יום שמיני של
סוכות אֲפִילּוּ מִיּוֹם נַמֵּי חָלוּק, שכן מצוות סוכה לולב וניסוך המים
נוהגות ביום. רָבִינָא אָמַר, זֶה – יום שמיני של סוכות חָלוּק מִשֶּׁלָּפָנָיו
– מהימים הסמוכים לו לפניו, שמצות לולב סוכה וניסוך המים
נוהגת כל שבעה ימים ואינם נוהגות ביום השמיני, וכיון שחילוקי
הדינים מתחילים בהתקדש יום שמיני עצרת, מברך ברכת זמן
כרגל חדש, וְזֶה – שביעי של פסח אינו חלוק משמת ימי הפסח
שקדמו לו, אלא חָלוּק רק מִשֶּׁלְּפָנָיו – מהיום הראשון שחובה
בו לאכול מצה בלילה, לפיכך אין זה טעם שיברך מחמת כן
שהחיינו ביום השביעי. (אמר) רַב פָּפָּא [אָמַר], הטעם ששמיני
עצרת נחשב רגל בפני עצמו משום שהוא חלוק בקרבנותיו משאר
ימי החג, שהָכָא – בשמיני עצרת כְּתִיב בקרבנות המוסף 'פַּר' אחד
בלבד, שנאמר (במדבר כט להּ-לו) 'בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם וגו',
וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַה' פַּר אֶחָד' וגו', וְהָתָם – בשאר
ימי החג שלפניו כְּתִיב 'פָּרִים' כלומר קרבים בהם פרים רבים,
שביום הראשון קרבים שלשה עשר פרים, ומספרם מתמעט מיום
ליום עד שביום השביעי קרבים שבעה פרים (שם יג-לב), ואם היה
היום השמיני המשך לימי החג היה ראוי להקריב בו ששה פרים,
לפי דרך הפרים שהתמעטו מיום ליום, הרי שהוא רגל בפני עצמו,
ולפיכך מברך בו זמן, מה שאין כן בשביעי של פסח שאינו חלוק
במנין קרבנותיו מהימים שלפניו. רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק אָמַר, יש
להוכיח מלשון הפסוק ששמיני עצרת הוא רגל בפני עצמו, שהָכָא
– ביום שמיני עצרת כְּתִיב (שם כט לה) 'בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה
לָכֶם', ללא תוספת וא"ו בתיבת 'ביום' לחברו לימי החג הראשונים
הכתובים לפניו, וְהָתָם – בכל יום משבעת ימי החג הסוכות כְּתִיב
(שם כט יד-לב) 'וּבַיּוֹם', כמו 'וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי' 'וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי' וכן הלאה,
וא"ו מוסיף על ענין ראשון וכל יום קשור ליום שלפניו, הרי
שהשמיני הוא רגל בפני עצמו. רַב אַשִׁי אָמַר, רמז אחר מן הכתוב
שהוא רגל בפני עצמו, שהָכָא – ביום שמיני של חג כְּתִיב (שם כט לז)
'מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּר לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט', וָהָתָם –
ביום שביעי של חג הסוכות כְּתִיב (שם כט לג) 'בְּמִסְפָּרָם כְּמִשְׁפָּטָם',
ובהבדל לשוני זה הורתה לנו התורה שהיום השביעי הוא סיומו
של חג הסוכות, ולכך כתוב בו 'כמשפטם', כלומר כמשפט קרבנות
שאר ימי החג, ואילו היום השמיני הוא משפט חלוק לעצמו ואינו
בכלל שאר הימים.

לֵימָא מְסַיֵּיע לֵיהּ – לדברי רבי יוחנן שאומרים ברכת זמן בשמיני
עצרת, שנינו בברייתא הַפָּרִים הָאֵילִים וְהַכְּבָשִׂים האמורים בקרבנות
המוסף לכל יום מחג הסוכות, מְעֻבָּבִין זֶה אֶת זֶה, ואם חסר אחד
מהקרבנות הללו אין מקריבין כלל. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, פָּרִים אֵין
מְעֻבָּבִין זֶה אֶת זֶה ויכולים להקריב גם חלק ממנין הפרים הראוי
לאותו יום, שֶׁהֲרֵי הפרים מִתְמַעֲטִין וְהוֹלְכִין מיום ליום, שביום
הראשון קרבים שלשה עשר פרים וביום השני שנים עשר פרים וכן
הלאה, ונראה שהתורה לא הקפידה עליהם כל כך, ולכן אף
האמורים לאותו יום אינם מעכבים. אבל האילים והכבשים ודאי
מעכבים אף לרבי יהודה, שהרי מספרם קבוע לכל ימי החג, שני
אילים וארבעה עשר כבשים. אָמְרוּ לוֹ חכמים, וַהֲלֹא כּוּלָּן
מִתְמַעֲטִין וְהוֹלְכִין בַּשְּׁמִינִי – אף האילים והכבשים מתמעטים
בשמיני עצרת שקרבים בו איל אחד ושבעה כבשים, ואם יש ממש
בסברא של מתמעטין והולכין להוכיח שאינם מעכבים זה את זה,
היה לך לומר שאף האילים והכבשים אינן מעכבים זה את זה
מטעם שמתמעטים בשמיני. אָמַר לָהֶן רבי יהודה, אין להוכיח
מהתמעטות הקרבנות בשמיני עצרת, שכן שְׁמִינִי רֶגֶל בִּפְנֵי עַצְמוֹ
הוּא ואינו שייך לחג הסוכות, ואין זה נחשב שהקרבנות מתמעטין
בו. מבאר רבי יהודה לענין מה שמיני עצרת רגל בפני עצמו,
שֶׁכְּשֵׁם שֶׁשִּׁבְעַת יְמֵי חֶג טְעוּנִין קָרְבָּן לעצמן לפי סדר הקבוע
בתורה, וְשִׁיר שהיו הלוים משוררים על הדוכן בענין מתנות עניים,
מחמת שהוא עת האסיף ויש ליתן לקט שכחה ופאה ומעשרות,
וּבִרְכַּת לעצמן כמבואר להלן, וְלִינָה בירושלים בלילה אחרי
שהקריב חגיגתו, אַף שְׁמִינִי טָעוּן קָרְבָּן לעצמו ואינו ממנין קרבנות
חג הסוכות, וְשִׁיר לעצמו ואינו מסדר שירי החג, וּבִרְכַּת המבוארת
להלן, וְלִינָה.

מדייקת הגמרא: **מַאי לָאו** כוונת רבי יהודה במה שאמר ששבעת ימי החג טעונין ברכה לעצמן ויום שמיני עצרת טעון ברכה לעצמו, לברכת **הַזְּמַן**, ומבואר כדברי רבי יוחנן שאומרים זמן בשמיני עצרת. דוחה הגמרא: **לֹא**, הברכה האמורה היינו הזכרת החג **בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן וּתְפִלָּה**, שבשבעת ימי החג אומרים בהם ׳את יום חג הסוכות הזה׳ ובשמיני עצרת אומרים ׳את יום שמיני חג עצרת הזה׳. **הָכִי נַמִּי מִסְתַּבְּרָא** שהברכה האמורה בברייתא היא נוסח הזכרת החג בברכת המזון ובתפלה, **דְּאִי סָלְקָא דַּעְתָּךְ** שכוונת הברייתא לברכת **זְמַן**, **זְמַן כָּל שִׁבְעָה מִי אִיכָּא**, הלא משבירך שהחיינו ביום הראשון אינו מברך שוב בשאר ימי החג, ומה הכוונה ששבעת ימי החג טעונין ברכה, ועל כרחך שהכוונה להזכרה בתפילה הנוהגת בכל ימי החג. דוחה הגמרא את הראיה: **הָא לֹא קָשְׁיָא**, אף אם הכוונה לענין ברכת שהחיינו יש ליישב שנוהג כל שבעת ימי החג לענין **דְּאִי לָא בָּרִיךְ הָאִידְנָא מְבָרֵךְ לְמָחָר אוֹ לְיוֹמָא אַחֲרִינָא** – שאם לא בירך בתחילת החג מברך והולך בכל אחד מימי החג. מקשה הגמרא: איך יתכן שיברך ברכת זמן בחול המועד והרי **מִכָּל מָקוֹם כּוֹס** יין **בָּעֵינַן** לומר עליו ברכת זמן, ואין יין מצוי לכל אדם בחול המועד, ואם הכוונה לברכת הזמן, **לֵימָא** שברייתא זו **מְסַיַּיע לֵיהּ לְרַב נַחְמָן, דְּאָמַר רַב נַחְמָן זְמַן** הנאמר בכל מועד **אוֹמְרוֹ אַפִּילּוּ בַּשּׁוּק**, כלומר אינו צריך לאמרו דווקא על כוס יין, **דְּאִי אָמְרַתְּ בָּעֵינָן כּוֹס, כּוֹס כָּל יוֹמָא** – מימי חול המועד **מִי אִיכָּא**, שאין יין מצוי לכל אדם במועד, אלא מוכח שאפשר לומר זמן בלא כוס. דוחה הגמרא: **דִּילְמָא** מה ששנינו בברייתא שיכול לומר ברכת זמן בכל שבעת ימי החג, הוא באופן **דְּאִיקְּלַע לֵיהּ כּוֹס**, ואין לפשוט מכאן אם צריך לומר ברכת זמן על הכוס דווקא או לא.

שנינו בברייתא ששמיני עצרת חלוק משבעת ימי החג שטעון לינה לעצמו. מקשה הגמרא: **וְכִי** מָה **רַבִּי יְהוּדָה שָׁמְעִינִי** עצרת **טָעוּן לִינָה**, **וְהָא תַּנְיָא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִנַּיִן לְפֶסַח שֵׁנִי** – מי שלא הקריב פסח בזמנו ומקריבו בי״ד אייר, **שֶׁאִינוֹ טָעוּן לִינָה** בלילה שאחריו בירושלים כדין פסח ראשון, **שֶׁנֶּאֱמַר** בפסח ראשון ׳**וּבִשַּׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ** בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה׳ אֱלֹהֶיךָ בּוֹ, **וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאָהָלֶיךָ**׳ (דברים טז ז), ופסוק זה הוא המקור לחיוב לינה שלא יפנה לדרכו אלא בבוקר של חול המועד, **וּכְתִיב** לאחר מכן ׳**שִׁשֶּׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת**׳ (שם טז ח), ויש לדרוש סמיכות המקראות לומר **אֶת שֶׁטָּעוּן** אכילת מצה **שִׁשָּׁה** ימים [חוץ מיום שביעי], דהיינו פסח ראשון, **טָעוּן** אף **לִינָה** אחרי הקרבתו, אבל **אֶת שֶׁאֵינוֹ טָעוּן שִׁשָּׁה** ימי אכילת מצה, כפסח שני, **אֵינוֹ טָעוּן לִינָה** כלל לאחר הקרבתו. מדייקת הגמרא: כלל זה שכל שאינו טעון ששה ימי חג אינו טעון לינה, **לְמַעוּטֵי מַאי** – מה בא למעט, **לְאוֹ לְמַעוּטֵי נַמִּי שְׁמִינִי שֶׁל חָג**, שאף שמיני של חג שהוא יו״ט שאינו נמשך אלא יום אחד, אינו טעון לינה, וזה סותר את דברי רבי יהודה לעיל ששמיני עצרת טעון לינה. דוחה הגמרא: **לֹא**, כוונת רבי יהודה היא **לְמַעוּטֵי** רק **פֶּסַח שֵׁנִי דִּכְוָותֵיהּ** – שהוא דומה לפסח ראשון, אבל אין כוונתו כלל למעט מועדים אחרים. **הָכִי נַמִּי מִסְתַּבְּרָא** שלא מיעט רבי יהודה אלא פסח שני לחודו, **דְּתָנֵי חֲבִיכּוּרִים טָעוּנִין** להביא עמם **קָרְבָּן** שלמים, **וְשִׁיר** שהלוים היו משוררים על הדוכן כשהביאוהו, מזמור ׳**אֲרוֹמִמְךָ** ה׳ **כִּי דִלִּיתָנִי**׳ (תהלים ל), **וּתְנוּפָה** – להניפם ליד המזבח, **וְלֵינָה** בירושלים בלילה שלאחר הבאתם. **מַאן** תנא **דְּשָׁמַעְתְּ לֵיהּ דְּאָמַר** שביכורים טעונים **תְּנוּפָה, רַבִּי יְהוּדָה** כדלהלן, **וְקָאָמַר** שהביכורים **טָעוּן לִינָה**, וכיון שרבי יהודה ששנה משנה זו, סובר שביכורים טעונין לינה אף שאינם נוהגים ששה ימים, אם כן הוא הדין לכל המועדות שטעונין לינה אף שאינם נוהגים אלא יום אחד, ולא מיעט רבי יהודה אלא פסח שני. ומקור הדברים שלדעת רבי יהודה ביכורים טעונים תנופה, **דְּתַנְיָא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר** מה שנאמר בבכורים (שם כו י) ׳**וְהִנַּחְתּוֹ לִפְנֵי ה׳ אֱלֹהֶיךָ**׳ **זוֹ תְּנוּפָה** וכמו שמפרש, **אַתָּה אוֹמֵר זוֹ תְּנוּפָה אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא הֲנָחָה מַמָּשׁ**, אין לומר כן, שכן **כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר** בתחילת הפרשה (שם כו ד) ׳**וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח ה׳ אֱלֹהֶיךָ**׳, **חֲזֵי הַנָּחָה אָמוּר**, כלומר הרי הביכורים כבר מונחים לפני מזבח ה׳ ולא שייך להניחם שוב, **הָא מַה אֲנִי מְקַיֵּים** ׳**וְהִנַּחְתּוֹ**׳ **זוֹ תְּנוּפָה** – על כרחך התורה רומזת בכך שהבעלים נוטלים את הביכורים בינתים ומניפים אותם, ולכך נזקקה התורה לצוות להניחם שוב אחר התנופה ורק לאחר מכן יטלום הכהנים ויאכלום.

דוחה הגמרא: **וְדִילְמָא** המשנה ששנינו בה שביכורים טעונים תנופה ולינה **רַבִּי אֶלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב הִיא**, שגם הוא סובר שביכורים טעונים תנופה, ויש לומר שלדבריו טעונים גם לינה, אבל לדעת רבי יהודה אין בכורים טעונים לינה מפני שאינם נוהגים ששה ימים. ומקור דברי רבי אליעזר בן יעקב הוא **דְּתַנְיָא** ׳**וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ**׳ **לִימֵּד עַל הַבִּיכּוּרִים שֶׁטְּעוּנִין תְּנוּפָה דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב**. מבארת הגמרא: **מַאי טַעְמָא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב** – איך דרש תנופה מפסוק זה, **אָתְיָא** בגזירה שוה ׳**יָד**׳ ׳**יָד**׳ מִקרבן **שְׁלָמִים, כְּתִיב הָכָא** – בביכורים ׳**וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ**׳, **וּכְתִיב הָתָם** – בקרבן שלמים ׳**יָדָיו תְּבִיאֶינָה אֵת אִשֵּׁי ה׳**, אֶת הַחֵלֶב עַל הֶחָזֶה יְבִיאֶנּוּ, אֵת הֶחָזֶה לְהָנִיף אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי ה׳״, ולמדנו שכשם שיש מצות תנופה בחזה השלמים כך יש מצות תנופה בביכורים, ומעתה אף פרשת ביכורים מלמדת לפרשת שלמים לפרטי דין תנופה, **מָה לָּאו** בביכורים נזכר **כֹּהֵן** בענין התנופה כמו שנאמר ׳**וְלָקַח הַכֹּהֵן**׳, **אַף לְהַלָּן** בשלמים **כֹּהֵן** עושה את התנופה, וכן לומדים משלמים לביכורים **וּמָה לְהַלָּן** בשלמים **בְּעָלִים** מניפים, כמו שנאמר קודם לכן (ויקרא ז כט-ל) ׳**הַמַּקְרִיב אֶת זֶבַח שְׁלָמָיו לַה׳**, יָבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ לַה׳ וגו׳, יָדָיו תְּבִיאֶינָה אֵת אִשֵּׁי ה״ וגו׳, **אַף כָּאן** בביכורים **הִבְעָלִים** מניפים, מפרשת הברייתא: **הָא בֵּיצַד** מתיישבים שני הלימודים שגם הכהן מניף את הביכורים וחזה השלמים וגם הבעלים מניפים, **כֹּהֵן מַנִּיחַ יָדוֹ תַּחַת יַד בְּעָלִים וּמֵנִיף** – שהבעלים אוחזים בשפת הטנא והכהן מניח ידיו תחת שוליו, ונמצא ששניהם מניפים באחד.

שואלת הגמרא: **מַאי הֲוֵי עֲלָהּ** – מה נשאר להלכה בענין ברכת זמן בשמיני עצרת, **רַב נַחְמָן אָמַר, אוֹמְרִים זְמַן בַּשְּׁמִינִי שֶׁל חָג** כדעת רבי יוחנן לעיל (ע״א), **וְרַב שֵׁשֶׁת אָמַר, אֵין אוֹמְרִים זְמַן בַּשְּׁמִינִי שֶׁל חָג**, ולענין זה הוא ברגל אחד עם חג הסוכות. מסיקה הגמרא: **וְהִלְכְתָא אוֹמְרִים זְמַן בַּשְּׁמִינִי שֶׁל חָג. תַּנְיָא כְּוָותֵיהּ דְּרַב נַחְמָן** שאומרים ברכת זמן בשמיני עצרת, ששנינו בברייתא **שְׁמִינִי** עצרת הוא